

Tisztelt Olvasó!

A 2008-as év aktuális nyári számában négy tanulmánnyal és egy recenzióval ismerkedhet meg az érdeklődő. Az egy recenzió túl, kettő büntetőjogi, kettő pedig európai jogi témában született tudományos munka.

A tanulmányok közül elsőként **Bán Tamás Menyhért**nek, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állam-és Jogtudományi Kar, Büntetőjogi Tanszék PhD hallgatójának, „[A társadalomra veszélyesség egykor és most](#)” című írása olvasható, amelyben a társadalomra veszélyesség – több tudományág által is alkalmazott – fogalmának fejlődését vizsgálja. A címet adó büntetőjogi-kriminológiai fogalom a századforduló időszakában még a bűncselekmény társadalmi vonatkozásainak értelmezését és az egyéniesítés elősegítését szolgálta. Később a kifejezés mindegyik bűncselekményi tényállásba beleértendő, elsődleges bűncselekmény-fogalmi elemmé vált, amely az egypártrendszer keretei között alkalmassá tette a büntetőjogot arra, hogy a politikai leszámolás eszközévé váljon. A rendszerváltást követően a fogalomra épülő törvénykezési gyakorlat az alkotmányos jogállam támasztotta követelményeknek nem volt képes maradéktalanul megfelelni; a készülő új Büntető Törvénykönyv pedig már a társadalomra veszélyesség fogalmát mellőzve próbál koherens, a jogbiztonság követelményének megfelelő dogmatikai fogalomrendszert felépíteni.

A következő írás a Magyar Köztársaság Külügyminisztériumának, Bővítési Önálló Osztályán tevékenykedő koordinációs referens, **Dux László** gondolatait tükrözi vissza, „[A Lisszaboni szerződés hatása az Európai Unió bel- és igazságügyi együttműködésére](#)” címmel. A Lisszaboni szerződés hatályba lépése az EU szakpolitikai közül leginkább a bel- és igazságügyi együttműködés területét fogja megváltoztatni. A döntéshozatal közösségiesítése, az Európai illetve a nemzeti parlamentek szerepének növelése, vagy az Európai Bíróság hatáskörének kiterjesztése egységesebb, átláthatóbb és a jogállamiság elveivel inkább összhangban álló szabályozást eredményez. Ugyanakkor több tagállam visszariadt a túlzott előrehaladástól és nemzeti szuverenitásának védelmére különböző bonyolult kivételeket harcolt ki a tárgyalások során, ami felveti a terület szabályozásának további széttagozódását. A tanulmány bemutatja a fontosabb újításokat és felvázolja azok várható hatásait a terület további jogfejlődésére.

A harmadik tanulmány **Király Andrea**, a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Politológiai Tanszék PhD hallgatójának munkája: „[A bokor és a nyúl esete, avagy a lengyel Sejm és Szenátus európai uniós ügyei](#)”. Az írás a lengyel parlament és kormány európai uniós ügyekkel kapcsolatos együttműködését veti vizsgálat alá, rávilágítva a Szenátusnak a Sejmmel való „kvázi” egyenrangúsága kivívásának mikéntjére is a scrutiny megvalósításában.

Ezt követően **Molnár András** recenziója olvasható, aki a Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Jogelméleti Tanszékének PhD hallgatója. A recenzió „[Rüdiger Lautmann: Justiz – die stille Gewalt](#)” című művének ismertetését tartalmazza. Maga a mű 1972-ben jelent meg, a belőle levonható tanulságok azonban napjainkban is aktuálisak, megállapításai figyelemre méltóak. Az Író igyekezett alaposan, de tömören felvázolni a mű fontosabb megállapításait; az ismertetés annak szerkezeti felosztása alapján történik.

A nyári szám zárótanulmányaként, a Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar Jogelméleti Tanszékén oktató **Tóth J. Zoltán** „[A halálbüntetés írottjogi szabályozása Magyarországon a felvilágosodástól a Csemegi-kódexig](#)” című tanulmányával ismerkedhet meg az olvasó. Az írás a XVIII. század közepétől az 1878-ban elfogadott és 1880-ban hatályba lépett első magyar büntető törvénykönyvig követi a legsúlyosabb szankció hazai jogi helyzetének alakulását. Ennek során végigveszi az abszolutista uralkodók

felvilágosult pápenszabályozását – mely egyebek mellett a halálbüntetésnek a XVIII. század végén rövid időre történő megszüntetésében csúcsosodott ki –; a reformkori folyamatokat és javaslatokat; a forradalmi helyzet által inspirált legiszlációt; az ezt követő megtorlás időszakát; valamint az 1860-as évek konszolidációját. A Szerző írását a Csemegi-kódex kapitális szankcióra vonatkozó rendelkezéseinek ismertetésével zárja, amelynek már csak a legveszélyesebb deliktumok elkövetőivel szemben engedték meg a halálbüntetés kiszabását, és melynek révén a magyarországi büntetőjog (és büntető joggyakorlat) a századforduló időszakára felzárkózott a fejlett nyugati államok humanista szellemű és racionális büntetőjogához.

Lapunk következő száma várhatóan 2008. szeptember 30-án jelenik meg.

Paczolay Péter
főszerkesztő